

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 564/2020-50

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPAREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 121/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 121/2018 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Piešťany **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 121/2018 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **300 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Piešťany **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Piešťany **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **450,29 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 121/2018. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu náhradu trov konania a primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur, ktoré, poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, odôvodňuje svojou ujmou „*v pocitoch nespravodlivosti, neistoty a stresového vypätia, ktoré so sebou konanie v takej dĺžke prináša*“.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej doplnenia a príloh vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní rozhoduje o návrhu matky na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Návrh na začatie konania bol Okresnému súdu Bratislava II podaný 1. júla 2018. Dňa 4. júla 2018 bol spis postúpený miestne príslušnému okresnému súdu, na ktorom konanie vo veci samej prebieha dosiaľ. Sťažovateľ – otec maloletého dieťaťa v ústavnej sťažnosti uvádza, že okresný súd vec prerokoval na dvoch pojednávaniach, 24. októbra 2019 a 4. februára 2020. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebol termín ďalšieho pojednávania v napadnutom konaní nariadený.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ poukazuje na to, že ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých s povinnosťou súdu konať so zvláštnym dôrazom na rýchlosť konania, a preto zastáva názor, že doterajšia dĺžka napadnutého konania je celkom zjavne neprimeraná a dochádza v ňom k prietahom spôsobeným nečinnosťou okresného súdu, ako i jeho „*nehospodárnym, neefektívnym a nesústredeným*“ postupom.

4. Sťažovateľ uvádza, že podal 15. mája 2019 sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu. Napriek tomu že v júni 2019 predseda okresného súdu konštatoval neúmerne dlhé konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ako aj existenciu prietáhov v konaní, sťažovateľ je názoru, že jeho sťažnosť nevedla k náprave.

5. Podľa názoru sťažovateľa hoci je posudzovaná právna vec skutkovo zložitejšia a bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie, ani táto skutočnosť neospravedlňuje dlhé obdobia nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ vyhlasuje, že sám žiadnym spôsobom neprispel k prieťahom v konaní, a tieto sú spôsobené výlučne nečinnosťou a neefektívnym postupom okresného súdu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu

6. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti 7. októbra 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie a zaslanie spisu sp. zn. 9 P 121/2018.

7. Na výzvu ústavného súdu reagoval predseda okresného súdu podaním č. k. Spr 448/20 z 19. októbra 2020, súčasťou ktorého boli vyjadrenie zákonnej sudkyne a chronologický prehľad úkonov v napadnutom konaní:

„ - 01. 06. 2018 návrh podaný matkou na OS Bratislava I (žiadala vydať NO - zverenie mal. do starostlivosti matky, otca zaviazat' na výživné + nepribližovanie sa k matke ani maloletej, a rozhodnúť rozsudkom vo veci samej) sp. zn. 28 P/81/2018, na č. l.

- 04. 07. 2018 spis postúpený na OS Piešťany a zapísaný pod sp. zn. 9 P/121/2018

- 10. 07. 2018 - uznesenie (č. l. 26) o ustanovení KO - ÚPSVaR Piešťany

- 10. 07. 2018 - uznesenie (č. l. 27) o vylúčení návrhu matky na nariadenie NO - zákaz približenia na samostatné konanie

- 31. 07. 2018 - uznesenie (č. l. 40) o nariadení NO, ktorým sa mal. ponecháva v starostlivosti matky a otec je zaviazaný na výživné

- 27. 08. 2018 doložená plná moc od otca pre PZ - [REDAKOVANÉ] + návrh na vstup prokurátora do konania a návrh na vykonanie dokazovania posudkom z trestného konania

- 04. 09. 2018 žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania od PZ otca

- 13. 09. 2018 bolo NO vylúčené na samostatné konanie zapísané po sp. zn. 15 P 47/2018 – [REDAKOVANÉ]

- 04. 10. 2018 žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania od PZ otca a o vyžiadanie si psychologického posudku z trestného konania

- 18. 12. 2018 doloženie správy mediátora otcom

- 04. 01. 2019 žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania od PZ otca a o vyžiadanie si psychologického posudku a správy z trestného konania

- 07. 02. 2019 realizovaná úprava na č. l. 75 - upovedomenie OP PN o návrhu otca, aby vstúpil do konania prokurátor + žiadosť OR PZ v Trnave o oznámenie aktuálnych stavov trest. konaní týkajúcich sa otca, marky a mal. dieťaťa
- 22. 01. 2019 doloženie odvolania plnej moci PZ otcom + doloženie novej plnej moci uloženej [REDACTED]
- 12. 02. 2019 doručená odpoveď od OR PZ v Trnave + uznesenia
- 19. 02. 2019 matkou podaná žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania
- 25. 02. 2019 matkou podaná námietka zaujatosti VSÚ [REDACTED]
- 27. 02. 2019 - vyjadrenie VSÚ k námietke zaujatosti
- 05. 03. 2019 - vstup prokurátora do konania
- 11. 03. 2019 uznesenie (č. l. 130) o nevyklúčení VSÚ z konania
- 05. 03. 2019 žiadosť otca o nahliadnutie do spisu
- 02. 04. 2019 žiadosť matky o zmenu korešpondenčnej adresy na [REDACTED]
- 08. 04. 2019 žiadosť otca o vytýčenie termínu pojednávania
- 16. 04. 2019 uznesenie (č. l. 145) o spojení vecí 9 P/121/2018 a vecou 13 P/207/2018
- 16. 04. 2019 uznesenie (č. l. 148) o ustanovení KO - ÚPSVaR PN v konaní o pozbavenie rodičovských práv a povinností otca k mal. dieťaťu
- 24. 04. 2019 žiadosť PZ otca o určenie termínu pojednávania
- 03. 05. 2019 podanie matky (č. l. 162) - doplnenie a zmena návrhu a ÚPP, návrh na zmenu trvalého bydliska mal. a žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania
- 29. 05. 2019 vytýčený termín pojednávania na T: 24/10/2019
- 18. 06. 2019 spojenie so spisom 13 P/207/2018
- 01. 07. 2019 žiadosť otca o dodržanie termínov stretnutí
- 11. 07. 2019 oznámenie o zapísaní nového návrhu na zmenu NO do senátu 9P pod sp. zn. 13 P/102/2019
- 01. 08. 2019 žiadosť prokurátora o určenie termínu pojednávania
- 19. 07. 2019, 02. 08. 2019, 12. 08. 2019, 05. 08. 2019 otec doložil správy zo stretnutia s mal.
- 20. 08. 2019 vyjadrenie prokuratúry k veci
- 20. 08. 2019 vyjadrenie otca k doplneniu a zmene návrhu matky a zmena a doplnenie návrhu otca
- 23. 08. 2019 vyjadrenie matky k návrhu otca na zmenu zverenia
- 30. 08. 2019 a 23. 09. 2019 otec doložil správu zo stretnutia s mal.
- 30. 09. 2019 žiadosť matky o odročenie pojednávania
- 04. 10. 2019 oznámenie matky o tom, že netrvá na odročení pojednávania
- 15. 10. 2019 doloženie dokumentov k pojednávaniu

- 22. 10. 2019 vyjadrenie matky + doloženie plnej moci udelenej [REDACTED]
- 24. 10. 2019 pojednávania (všetci prítomní) odročené na 04. 02. 2020
- 30. 10. 2019 uznesenie (č. l. 489) – RPPS
- 30. 10. 2019 otec doplnil informácie k pojednávaniu
- 02. 12. 2019 otec doložil správu zo stretnutia s mal.
- 28. 01. 2020 oznámenie o ukončení zastupovania matky [REDACTED]
- 29. 01. 2020 doručená správa z RPPS, č. l. 519 - doloženie plnej moci od matky pre [REDACTED]
- 04. 02. 2020 (všetci prítomní) odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania
- 12. 02. 2020 realizovaná úprava VSÚ (č. l. 559) - výzva na prešetrenie pomerov domácnosti otca + doručenie vyjadrenia matky KO, OP PN. PZ otca
- 10. 02. 2020 doloženie CD nosičov otcom
- 14. 02. 2020 oznámenie PZ otca. že sa k vyjadreniu matky nebude vyjadrovať
- 18. 02. 2020 žiadosť matky o kópiu zvukového záznamu a videozáznamov od otca
- 21. 02. 2020 vyjadrenie matky k návrhu otca na nariadenie NO predneseného na pojednávaní + oznámenie otázok na znalca
- 05. 03. 2020 uznesenie (č. l. 587) návrh otca na zmenu NO zamietnutý
- 28. 03. 2020 matkou zaslaná chatová komunikácia rodičov, návrh matky na nariadenie NO (č. l. 608)
- 31. 03. 2020 realizovaná úprava VSÚ – výzva na doloženie vyplneného tlačiva pre dokladovanie pomerov
- 31. 03. 2020 matkou zaslaná chatová komunikácia so starou matkou
- 02. 04. 2020 otcom osobne podané vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov
- 06. 04. 2020 vyjadrenie PZ matky, uznesenie (č. l. 629) ustanovenie KO - ÚPSVaR PN v konaní na nariadenie NO - zvýšenie výživného
- 08. 04. 2020 matkou doručené vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov a vyjadrenie matky k vyjadreniu otca k návrhu matky na nariadenie NO
- 15. 04. 2020 spis predložený VSÚ - rozhodnúť o znaleckom dokazovaní
- 27. 04. 2020 uznesenie (č. l. 674) návrh matky na NO zamietnutý
- 28. 04. 2020 uznesenie (č. l. 683) otcovi i matke priznané oslobodenie od SP v celom rozsahu
- 29. 04. 2020 uznesenie (č. l. 691) o ustanovení znalca
- 26. 05. 2020 odvolanie matky proti uzneseniu č. l. 674 o zamietnutí NO
- 27. 05. 2020 doplnenie odvolania matky
- 29. 05. 2020 otec predložil zmenu návrhu

- 03. 06. 2020 vyjadrenie otca k odvolanie matky
- 04. 06. 2020 žiadosť znalca o preddavok (1000,- Sk)
- 05. 06. 2020 návrh otca na zmenu NO
- 09. 06. 2020 uznesenie (č. l. 751) vyplatenie preddavku znalcovi zo štátnych rozpočtových prostriedkov
- 10. 06. 2020 realizovaná úprava VSÚ na prefotenie spisu (2x)
- 30. 06. 2020 zaslaná kópia spisu znalcovi
- 07. 07. 2020 predložený spis na KS TT
- 15. 07. 2020 uznesenie (č. l. 804) KS TT zrušil uznesenie č. l. 674 a vrátil na ďalšie konanie
- 06. 07. 2020 uznesenie (č. l. 815, pôvodne 773) - nariadené NO
- 10. 07. 2020 odvolanie otca proti uzneseniu č. l. 815, pôvodne 773 v zamietajúcej časti
- 21. 07. 2020 spis vrátený z KS TT
- 16. 07. 2020 vyjadrenie OP PN
- 22. 07. 2020 vyjadrenie matky a 27. 07. 2020 vyjadrenie matky
- 30. 07. 2020 oznámenie otca o stretnutí s mal.
- 03. 08. 2020 odvolanie matky proti uzneseniu č. l. 815, pôvodne 773 + vyjadrenie k odvolaniu otca
- 19. 08. 2020 uznesenie (č. l. 881) NO zamietnuté
- 02. 09. 2020 odvolanie matky proti uzneseniu č. l. 881
- 09. 09. 2020 urgovaný znalec (č. l. 905)
- 11. 09. 2020 spis predložený VSÚ (odvolanie otca, matky 2x, žiadosť otca o pravidelnom informovaní matkou o mal. Dieťaťi, žiadosť znalca o predĺženie lehoty na vypracovanie ZP
- 28. 09. 2020 realizovaná úprava VSÚ na vyhotovenie fotokópií zo spisu + realizované úpravy ohľadne doručovania odvolaní účastníkom
- 01. 10. 2020 vyjadrenie otca + zvuková nahrávka priložená
- 02. 10. 2020 predloženie vypracovaného ZP + vyúčtovanie
- 07. 10. 2020 vyjadrenie OP PN
- 09. 10. 2020 realizovaná úprava na doručenie ZP + výzvy na vyjadrenie k ZP účastníkom
- 16. 10. 2020 úprava zákonnej sudkyne, termín pojednávania nariadený na 24. 11. 2020. “

8. Predseda okresného súdu vo svojom podaní poukázal na vysokú zaťaženosť zákonnej sudkyne, ako i na skutočnosť, že zo strany oboch rodičov maloletého dieťaťa boli podané v súvislosti s konaním vo veci úpravy rodičovských práv a povinností viaceré návrhy na nariadenie neodkladných opatrení. V súvislosti s odročením pojednávania 4. februára 2020 na neurčito

predseda okresného súdu uviedol, že k nemu došlo s prihliadnutím na žiadosť znalca o predĺženie lehoty na podanie znaleckého posudku.

9. Predseda okresného súdu vyjadril presvedčenie, že okresný súd konal priebežne a z ústavnej sťažnosti sťažovateľa nie je zrejmé, kedy mal konať „nesústredene, nekoordinovane, nehospodárne a zjavne pomaly“. Predseda okresného súdu považuje ústavnú sťažnosť za zjavne neopodstatnenú a požadované finančné zadost'učinenie za neprimerané. V závere svojho vyjadrenia vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania ústavného súdu.

10. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie uznesením č. k. II. ÚS 564/2020 z 15. decembra 2020 poskytol ústavný súd predsedovi okresného súdu možnosť doplniť svoje vyjadrenie z 19. októbra 2020. Predseda okresného súdu podaním č. k. Spr 599/20 z 28. decembra 2020 oznámil, že v napadnutom konaní okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 9 P 121/2018 z 24. novembra 2020, ktorým schválil rodičovskú dohodu.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Právna zástupkyňa sťažovateľa sa podaním z 9. marca 2021 vyjadrila k stanoviskám predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 448/20 z 19. októbra 2020 a sp. zn. Spr 599/20 z 28. decembra 2020, v ktorom uviedla, že zotrváva na svojej argumentácii uvedenej v ústavnej sťažnosti a zdôrazňuje, že vo veci nedošlo „ku dnešnému dňu ani len k neprávoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, čo je obdobie viac ako 2 rokoch a 8 mesiacov a 5 dňoch.“

12. V súvislosti s argumentáciou okresného súdu týkajúcou sa vysokej zaťažnosti zákonnej sudkyne poukazuje právna zástupkyňa sťažovateľa na to, že je úlohou výkonu súdnictva v rámci svojho rozvrhu práce zabezpečiť plynulý a efektívny chod súdu, a to aj tým, aby prioritné konania boli vždy rozhodnuté v primeraných lehotách. Podľa názoru právnej zástupkyne sťažovateľa práve prístup sťažovateľa (telefonické urgencie súdu, návrhy na nariadenie neodkladných opatrení) svedčí o tom, že mal na čím skôr vydanom rozhodnutí skutočný záujem, a preto je nelogické akékoľvek tvrdenie porušovateľa o tom, že mal sťažovateľ svojím konaním spôsobiť namietaný prieťah. Právna zástupkyňa sťažovateľa zdôrazňuje, že ak mal sťažovateľ právo podľa Civilného sporového poriadku podať návrh na neodkladné opatrenie, tak takéto uplatňovanie procesného práva sťažovateľa v predmetnom súdnom konaní mu nemôže byť na ujmu, a už vôbec nie pri prieťahu spôsobeného porušovateľom.

13. Právna zástupkyňa sťažovateľa opakovane poukazuje na predmet konania, ktorým je úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu v súvislosti so zvýšenou požiadavkou na efektivitu a rýchlosť týchto konaní v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, a vyjadruje presvedčenie, že rozhodnutie vo veci samej rozsudkom, ktorým okresný súd schválil rodičovskú dohodu, nič nemení na celkovej dĺžke konania, ktorá porušila práva sťažovateľa.

14. Právna zástupkyňa sťažovateľa zároveň oznámila, že sťažovateľ súhlasí s upustením od konania ústneho pojednávania ústavného súdu v danej veci a súhlasí s prejednaním a rozhodnutím veci bez jeho osobnej prítomnosti, ako aj bez osobnej prítomnosti jeho právnej zástupkyne.

15. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde (berúc do úvahy aj predchádzajúce stanoviská účastníkov konania podľa právnej úpravy, účinnej do 31. decembra 2020) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a vyžiadaného spisu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokovanej veci.

17. Predmetom napadnutého konania je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Pokiaľ ide o posudzovanie zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov, a preto vec sťažovateľa nepovažuje z právneho hľadiska za zložitú. Zároveň uvádza, že z vyžiadaného súdneho spisu zistil, že vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie, čo však možno považovať za štandardné vzhľadom na predmet konania, pričom zo spisu nevyplýva, že by posudzovaná právna vec vykazovala črty mimoriadnej skutkovej zložitosti.

18. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti podľa názoru ústavného súdu nemožno akceptovať obranu okresného súdu spočívajúcu v tvrdení, že sťažovateľ prispel k predĺženiu konania vo veci tým, že sa opakovane domáhal nariadenia neodkladného opatrenia v súvislosti s úpravou rodičovských práv k maloletému. Okresnému súdu nič nebráni, naopak je povinný paralelne konať vo veci samej a rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Využitie toho procesného inštitútu účastníkom konania nemôže ísť na úkor porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd konštatuje, že z preloženého spisu okresného súdu nezistil žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mohol

dospieť k záveru, že sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom nežiaducim spôsobom ovplyvnil jeho dĺžku.

19. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

20. Z doterajšieho priebehu konania popísaného predovšetkým v bode 7 odôvodnenia tohto nálezu vyplýva, že postup okresného súdu v napadnutom konaní je poznamenaný tak jeho nečinnosťou, ako i neefektívnou činnosťou spočívajúcou v nesústreďovaní postupe pri nariadovaní znaleckého dokazovania. Ústavný súd zistil, že v období po podaní návrhu bol okresný súd od 10. júla 2018, keď ustanovil uznesením maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka, až do 7. februára 2019 (takmer 7 mesiacov), keď doručoval Okresnej prokuratúre Piešťany návrh otca na vstup prokurátora do konania vo veci samej, nečinný. Následne 29. mája 2019, po roku od podania návrhu na začatie konania, určil okresný súd termín prvého pojednávania vo veci na 24. október 2019, teda o 5 mesiacov, čo vzhľadom na predmet konania a špeciálne požiadavky kladené na rýchlosť rozhodovania v obdobných veciach nie je akceptovateľné. V súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania ústavný súd nepovažuje za efektívny postup okresného súdu, ktorý vydal uznesenie o ustanovení znalca po takmer troch mesiacoch (29. apríla 2020) od procesného rozhodnutia súdu, ktorý odročil pojednávanie 4. februára 2020 na účel potreby vykonania znaleckého dokazovania.

21. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť prietahy v konaní, ústavný súd so všeobecným odkazom na svoju ustálenú judikatúru neakceptoval. Vysoká zaťaženosť sudcov či jednotlivých súdnych oddelení nemôžu byť na ťarchu strany sporu a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci samej.

22. Vychádzajúc z uvedeného a majúc na zreteli predmet konania, ktorým je úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, a teda ide o konanie vo veci starostlivosti o maloletých so zvýšenou požiadavkou na efektivitu a rýchlosť týchto konaní, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je neprimeraná a že neefektívnym postupom, ako i neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 9 P 121/2018 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

23. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.
24. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.
25. Z podania predsedu okresného súdu ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodol v napadnutom konaní rozsudkom č. k. 9 P 121/2018 z 24. novembra 2020, ktorým okrem iného schválil rodičovskú dohodu, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 20. decembra 2020. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi však ústavný súd napriek tomu prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov, pretože v konaní nebolo dosiaľ rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania (bod 2 výroku rozhodnutia).
26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.
27. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.
28. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.
29. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadost'učinenie, v tejto lehote priznané finančné zadost'učinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadost'učinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

30. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur, ktoré odôvodňuje pocitmi „nespravodlivosti, neistoty a stresového vypätia, ktoré so sebou konanie v takej dĺžke prináša“.

31. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy, neefektívny postup, ako i neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu a neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania, ktorým je úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, a teda ide o konanie so zvýšenou požiadavkou na jeho efektívnosť a rýchlosť, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúci na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 300 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 2 výroku rozhodnutia).

VI. Trovy konania

33. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnu zástupkyňou.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca [REDAKOVANÉ] za prvý polrok 2019, ktorá bola [REDAKOVANÉ], keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 177 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, t. j. za dva úkony 375,24 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku okresného súdu z 9. marca 2021, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré nie sú obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, resp. jej doplnení, preto jej odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, uvedená suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších

predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 450,29 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2021

Peter Molnár
predseda senátu